

Samenvatting

Het college draagt Centre Céramique/Kumulus/Natuurhistorisch Museum Maastricht op om in samenwerking met relevante partners het impulsprogramma cultuurparticipatie 'Iedereen kan meemaken' voor 2020 te ontwikkelen en uit te voeren. Dit op basis van de vastgestelde Cultuurvisie "Cultuur maakt Maastricht – Maastricht maakt Cultuur" en de motie cultuurparticipatie van 26 november 2019. Actief participeren, talentontwikkeling (op school, bij jongeren en bij ouderen) en cultuurparticipatie van onderop (inclusief cultuur in de buurt en het verenigingsleven in al zijn vormen) staan hierbij centraal. Het programma legt de acties vast voor 2020 en legt de basis voor de structurele programma's voor cultuurparticipatie en -educatie in de cultuurplanperiode 2021-2024. Het college streeft vanaf 2021 naar maximale matching van subsidies door Rijksfondsen, provincie en overige fondsen. De regie ligt bij CC/Kumulus/NHMM, dat samenwerkt met ter zake relevante partijen. Voor dit impulsprogramma 2020 worden de geormerkte middelen voor cultuurparticipatie van € 140.000 ingezet via CC/Kumulus/NHMM.

Beslispunten

1. CC/Kumulus/NHMM de opdracht (bijlage 1) geven om het impulsprogramma cultuurparticipatie 'Iedereen kan mee-maken' 2020 in samenwerking met relevante partijen te ontwikkelen en uit te voeren.
2. De geormerkte middelen voor cultuurparticipatie (€ 140.000,-) voor 2020 hierop inzetten.
3. De raad informeren via de Raadsinformatiebrief in bijlage 2.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 18-12-2019:

Conform.

1. Aanleiding

Directe aanleiding is het coalitieakkoord Maastricht Onbegrensd en Ontspannen en de nieuwe cultuurvisie 'Cultuur maakt Maastricht – Maastricht maakt Cultuur', en de motie cultuurparticipatie, vastgesteld op dinsdag 26 november 2019. In de visie wordt deelbeleid aangekondigd op het vlak van de cultuurparticipatie ('Iedereen kan mee-maken'). De motie draagt het college op om de regie voor het actieprogramma cultuurparticipatie te leggen bij de gemeentelijke instelling CC/Kumulus/NHMM, dat daarvoor samenwerkt met de relevante partijen in de stad. Dit om de opgedane ervaring en kennis te borgen en in te zetten op de prioriteiten uit de nieuwe cultuurvisie.

Een snelle start met dit programma kan reeds in 2020 extra matchingsmiddelen genereren bij de landelijke programma's voor cultuurparticipatie en –educatie van het Fonds voor Cultuurparticipatie en van de provincie Limburg, alsook particuliere fondsen. Onder regie van CC/Kumulus/NHMM wordt in de loop van 2020 bovendien een meerjarenplan voor cultuurparticipatie en voor cultuureducatie (2021-2024) voorbereid, dat ingediend zal worden bij het Fonds voor Cultuurparticipatie. De opgedane ervaring bij Kaleidoscoop en bij partners in de stad, alsook de acties in 2020, vormen straks een solide inhoudelijke basis voor een breed gedragen plan.

2. Context

De wijze waarop de Maastrichtenaar in cultuur participeert is de laatste decennia sterk veranderd. Er is een rijke waaier van nieuwe organisatievormen, praktische verbanden en nieuwe cultuurvormen (zoals community-arts) ontstaan. Bovendien is actieve cultuurbeleving een belangrijk instrument voor het welbevinden van jong en oud, en werkt participeren in cultuur op meerdere vlakken preventief¹. Daarom is de nieuwe cultuurvisie mede geschoeid op het uitgangspunt 'Iedereen kan mee-maken'. Het impulsprogramma beantwoordt de vraag: 'Hoe kunnen we straks iedereen in de stad in staat stellen om actief te participeren in cultuur, met eigen vormen en verhalen, zowel binnen de bestaande cultuurinstellingen als in de eigen, directe omgeving?'

Zowel CC/Kumulus/NHMM als een aantal cultuurinstellingen en participatie-initiatieven hebben hierin de voorbije jaren expertise opgebouwd. Die expertise leidde tot succesvolle programma's als Cultuureducatie met Kwaliteit, inclusief cofinanciering van particuliere en overheidsfondsen (Elisabeth Strouven Fonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, etc.). Deze ontwikkeling loopt parallel aan de landelijke ontwikkelingen. Het ministerie van OCW kiest voor gelijke kansen en voor maximale participatie aan cultuur (zie beleidsbrieven 'Cultuur in een open samenleving' en 'Cultuur dichtbij,

¹ <http://www.euro.who.int/en/media-centre/events/events/2019/11/launch-of-first-who-report-on-the-evidence-base-for-arts-and-health-interventions>

Dichtbij cultuur²⁾ en zet daarbij maximaal in op het activeren van diegenen die tot nu toe weinig deelnemen aan cultuur.

Er komt vanaf 2021 een nieuwe meerjaren-regeling cultuurparticipatie bij het Fonds voor Cultuurparticipatie, die kansen biedt om de inzet van Maastricht te laten matchen met extra middelen vanuit dit fonds. Ook de succesvolle bestaande regeling van Cultuureducatie met Kwaliteit kan vanaf 2021 verder versterkt worden met aanbod dat de disciplines overstijgt en dat cultuureducatie inzet als impuls om de sociale cohesie, in het bijzonder in aandachtwijken, te versterken. Hieraan zal het fonds opnieuw bijdragen.

De provincie Limburg zet met het Huis voor de Kunsten en binnen de eigen meerjaren-subsidies in 2020 en 2021 in op het ondersteunen en onderzoeken van initiatieven die de actieve participatie mogelijk maken. Ook hier liggen kansen om de krachten en middelen te bundelen.

Het ondersteunen van de Maastrichtenaar in cultuurbeoefening kan met andere woorden *maatwerk en co-creatie* worden. De traditionele verbanden zijn niet verdwenen, maar bevinden zich in een veel dynamischer context dan pakweg 10 jaar geleden. Daarom wordt in de opdracht aan CC/Kumulus/NHMM ook gevraagd om te starten met de ontwikkeling van duurzame toekomstscenario's voor de amateurkunsten. Het impulsprogramma 2020 biedt ons straks ook ervaringsgegevens die we kunnen verwerken in de nieuwe beleidsregels en subsidiesystematiek voor cultuurparticipatie en amateurkunsten (periode 2021-2024), die het college in uitvoering van de vastgestelde cultuurvisie nog aan de raad zal voorleggen.

3. Gewenste situatie

Twee doelen staan met dit besluit voorop: het duurzaam versterken van de cultuurparticipatie in de stad, en het borgen van de opgebouwde expertise van de organisaties die daarin de voorbije jaren actief zijn geweest.

Het beoogd bijkomend effect van dit impulsprogramma 2020 is dat er vanaf 2021 integrale programma's cultuurparticipatie tot stand komen, die zichtbaar en voelbaar worden in de hele stad. Door dit te organiseren vanuit CC/Kumulus/NHMM en door een gerichte samenwerking met de professionele spelers in de stad, borgen we de expertise, bestendigen we het reeds aanwezige draagvlak en kunnen we de samenwerking in de stad duurzaam versterken.

Het slim coachen van de spelers op het terrein kan uiteindelijk het verschil maken: de *peer education* groepen voor jongerencultuur, de verbindingskracht van Code043 of de impuls van onderop van

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/04/12/cultuur-dichtbij-dicht-bij-cultuur>

Buurtheater Maastricht. Maar ook de wijze waarop Trajekt of professionele cultuurmakers als Opera Zuid en Het Geluid met doelgroepen in buurten aan de slag gaan, verdient extra ondersteuning en communicatie. Goede voorbeelden hiervan zijn de Kunstketel in Wittevrouwenveld en Malpertuis of de voedselbankkoren.

Uiteindelijk moet vanaf 2021, op basis van de opgebouwde expertise, een structureel en door meerdere partijen gedragen werkwijze gestalte krijgen. Zo kunnen we flexibel inspelen op de vraag uit de stad. In de opdracht aan CC/Kumulus/NHMM worden de beoogde acties op hoofdlijnen beschreven. Het is aan de professionals om de uitvoering daarvan concreet in te vullen en aan het college te rapporteren over de voortgang en de bereikte effecten in de stad.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Zoals hoger aangegeven levert actieve cultuurparticipatie een belangrijke *preventieve* bijdrage aan bijvoorbeeld bestrijden van eenzaamheid, sociale segregatie in de stad in het algemeen en in aandachtwijken in het bijzonder, en een positief effect op de mentale en fysieke fitheid van ouderen. Bovendien is cultuur een bouwsteen in de ambitie van het college om de leefbaarheid en belevingswaarde van de stad te versterken, zoals ook verwoord in het coalitieakkoord Maastricht Onbegrensd en Ontspannen. Die ambitie is niet louter te vertalen in *fysieke* stedelijke inrichting, maar vraagt ook om dagelijks werken met de mensen in de buurten. Cultuurparticipatie, van cultuureducatie op school tot cultuur in de buurt, is op die wijze een basisinstrument voor de saamhorige stad.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Het programma heeft geen directe consequenties voor personeel en organisatie: de opdrachtnemer CC/Kumulus/NHMM voert het programma uit binnen de beschikbare middelen en formatie en verstrekt opdrachten aan externe partijen voor de uitvoering van onderdelen van het programma.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing.

8. Financiën

Middels de begroting 2020 is een jaarlijks bedrag van € 140.000 beschikbaar gesteld. Dit is de vertaling van de in het UP opgenomen ambitie “Aantrekkelijke Stad – G1 Verstevigen culturele ketens” op het gebied van beleid amateurkunsten.

In de Raadsvergadering d.d. 26 november 2019 heeft de gemeenteraad de Cultuurvisie “Cultuur maakt Maastricht – Maastricht maakt Cultuur” en de motie cultuurparticipatie aangenomen.

Hiermee kunnen de € 140.000 daadwerkelijk worden ingezet op de uitvoering (zie financiële paragraaf van het raadsbesluit d.d. 26 november 2019).

In 2020 wordt €40.000 ingezet op het verbreden van het aanbod cultuureducatie met kwaliteit en de verbinding met naschools aanbod. De overige € 100.000 worden ingezet op de actielijnen voor cultuurparticipatie (zie opdracht).

De middelen worden opgenomen in de begroting van CC/Kumulus/NHMM en in de samenwerkingsovereenkomst 2020. CC/Kumulus/NHMM rapporteert via de P&C-cyclus over de besteding van de middelen en de bereikte resultaten.

Btw

Het genoemde bedrag in dit hoofdstuk is exclusief btw. Of en welke btw-consequenties er zijn zal vooral afhankelijk zijn van de rol van de gemeente Maastricht en de wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan de gestelde opdracht. Indien de btw niet (volledig) compensabel blijkt voor de gemeente Maastricht, zullen de hierdoor ontstane extra kosten gedekt worden uit de beschikbare middelen. Hieruit blijkt tevens het taakstellende karakter van de beschikbare middelen.

9. Aanbestedingen

CC/Kumulus/NHMM heeft ruime ervaring met het contracteren van externe partijen en past de geldende regelgeving toe op de deelopdrachten die op basis van dit impulsprogramma worden verstrekt aan externe partijen of ZZP'ers.

10. Participatie tot heden

Het gewenste impulsprogramma is niet alleen de toepassing van de input die bij het schrijven van de cultuurvisie tot stand kwam, maar bouwt direct voort op de huidige ervaring en expertise van Kaleidoscoop, betrokken scholen, participatie-instellingen en de input van de professionele cultuurinstellingen. Ook de amateurverenigingen zijn in het kader van de cultuurvisie gehoord en hebben hun wensen en zorgen geuit (continuïteit van het verenigingsleven enerzijds, vernieuwing en verjonging anderzijds). Met al deze partijen wordt bij het realiseren van het impulsprogramma overlegd, zodat de vinger aan de pols gehouden kan worden en bijgestuurd waar nodig.

11. Voorstel

Aan het college wordt voorgesteld:

1. CC/Kumulus/NHMM de opdracht (bijlage 1) te geven om het impulsprogramma cultuurparticipatie 'Iedereen kan mee-maken' 2020 in samenwerking met relevante partijen te ontwikkelen en uit te voeren.
2. De geormerkte middelen voor cultuurparticipatie (€ 140.000,-) voor 2020 hierop in te zetten.
3. De raad te informeren via de Raadsinformatiebrief in bijlage 2.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

CC/Kumulus/NHMM start na vaststelling van dit besluit met de ontwikkeling en uitvoering van het programma voor 2020 in samenwerking met partijen in de stad. In de loop van 2020 wordt door hen, in goed overleg met Beleid en Ontwikkeling, ook een voorstel voor het meerjarenprogramma (2021-2024) voor Cultuureducatie met Kwaliteit en het meerjarenprogramma Cultuurparticipatie uitgewerkt. Deze programma's kunnen vervolgens ingediend worden bij het Fonds voor Cultuurparticipatie.